

การปลูกมะเขือเทศเชอร์รี่ในภาคกลาง

มะเขือเทศเชอร์รี่โดยทั่วไปมักหมายถึงมะเขือเทศที่มีขนาดผลเล็กจิ๋ว น้ำหนักผลประมาณ 5-15 กรัม ใช้บริโภคได้ทั้งในรูปของผลไม้และพืชผัก คือ บริโภคผลสดทั้งผลหรือ ใส่ในสลัด มะเขือเทศเชอร์รี่มีสีผลหลากหลาย ตั้งแต่ เหลือง แดง ม่วง ม่วงเข้มจนเกือบเป็นสีดำ รูปร่างผลแตกต่างกันเช่น กลม ยาวรี รูปไข่ หัวใจ ลักษณะเด่นของมะเขือเทศเชอร์รี่ คือรสชาติหวานอมเปรี้ยว มี Soluble Solid Content หรือค่า Brix 6-9° ซึ่งสูงกว่ามะเขือเทศทั่วไป รสชาติจึงเข้มข้นเหมาะแก่การบริโภคผลสดมากกว่ามะเขือเทศประเภทส่งโรงงาน หรือมะเขือเทศผลเล็กสีชมพูที่คุ้นเคยกันในอาหารส้มตำ ผู้บริโภคนิยมมะเขือเทศเชอร์รี่ที่มีสีผลสีแดงจัด ผลยาวรี เนื้อมาก น้ำน้อย รสหวาน และเมื่อสังเกตต้นตัวบริโภคผักเพื่อสุขภาพมากขึ้น ทำให้มะเขือเทศเชอร์รี่ซึ่งมีสารไลโคปีนที่เป็นสารต่อต้านอนุมูลอิสระสูง ลดการเกิดโรคมะเร็งได้ จึงทำให้การบริโภคมะเขือเทศเชอร์รี่เพิ่มมากขึ้น

พันธุ์และเมล็ดพันธุ์ ในประเทศไทยเราพบเห็นมะเขือเทศที่มีผลเล็กจิ๋ว ตามท้องถื่นทั่วไปทุกภาคมักเรียกกันว่ามะเขือส้ม แต่ไม่จัดเป็นมะเขือเทศเชอร์รี่เพราะไม่นิยมรับประทานผลสด เนื่องจากมีรสเปรี้ยวจึงนำไปแต่งกลิ่น บรรจุใช้ในการประกอบอาหารพื้นบ้าน เช่นน้ำพริกต่างๆ เมล็ดพันธุ์มะเขือเทศเชอร์รี่ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ลูกผสม นำเข้ามาจากต่างประเทศ หาซื้อได้จากบริษัทผลิตเมล็ดพันธุ์เอกชน เช่น บริษัทเจียไต๋ บริษัทเพื่อนเกษตรกร บริษัททีเอสเอ บริษัทเฟรนช์ฟรุต เป็นต้น สำหรับศูนย์วิจัยและพัฒนาพืชผักเขตร้อน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน นครปฐม ได้มีการคัดเลือกพันธุ์มะเขือเทศเชอร์รี่ และปล่อยพันธุ์สู่เกษตรกรตั้งแต่ปี 2538 ชื่อพันธุ์ CH 154 ซึ่งเป็นพันธุ์ผสมปล่อย สามารถเก็บเมล็ดพันธุ์ปลูกต่อไปได้ ลักษณะพันธุ์ CH 154 คือรูปร่างผลยาวรี ผลสีแดง เนื้อหนา น้ำน้อย น้ำหนักผลประมาณ 5-15 กรัม (การติดผลในข้อแรกๆ ผลมักมีขนาดใหญ่กว่า 20 กรัม อาจไม่เป็นที่ต้องการของตลาด แก้ไขได้ด้วย การเด็ดข้อดอกที่ 1-3 ออก ข้อดอกที่เกิดตามมาจะบานและติดผลพร้อมกัน หลายดอก ทำให้ผลมีขนาดไม่ใหญ่เกินไป) เจริญเติบโตแบบกึ่งเลื้อยคือ เมื่อออกดอกติดผลไปได้ระยะหนึ่งจะหยุดการเติบโตทางด้านลำต้นใบ เพื่อส่งอาหารที่สร้างได้ไปเลี้ยงผล ต่อมาเมื่อผลเริ่มสุกแก่บ้างจะแตกกิ่งใหม่เติบโตต่อไป แต่ถ้าใช้ระยะปลูกแคบต้นเบียดกันมากมักจะมิแขนงน้อย ไม่มีภาระเลี้ยงผลมาก ทำให้เติบโตทางด้านลำต้นใบต่อไปเรื่อยๆ โดยไม่หยุดชะงัก

อายุการเจริญเติบโตและวงจรชีวิต

มะเขือเทศเป็นพืชที่ออกดอกได้โดยไม่ต้องรับการกระตุ้นจากอุณหภูมิต่ำและช่วงแสงที่เหมาะสม หรืออาจกล่าวได้ว่า การออกดอกขึ้นกับอายุของมะเขือเทศนั่นเอง

อายุการงอก	4-5	วันหลังหยอดเมล็ด
อายุออกดอก	45-50	วันหลังหยอดเมล็ด
อายุเก็บเกี่ยว	80-85	วันหลังหยอดเมล็ดเป็นต้นไป
อายุผลสุกแดง	32-37	วันหลังดอกบาน

ช่วงเก็บเกี่ยวจะยาวนานประมาณ 1-3 เดือนขึ้นกับสภาพต้น ฤดูกาล การระบาดของโรคแมลง และการปฏิบัติดูแลรักษา

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่มะเขือเทศ

ดิน : ควรเป็นดินร่วน pH ประมาณ 6.5 อินทรีย์วัตถุมาก ระบายน้ำดี ไม่มีน้ำขังแฉะ

อุณหภูมิที่เหมาะสมในการติดผลคือ อุณหภูมิกลางวัน 17-20 องศาเซลเซียส อุณหภูมิกลางคืน 28-30 องศาเซลเซียส อย่างไรก็ตามมะเขือเทศพันธุ์ CH 154 เป็นพันธุ์ที่ทนร้อนได้ดีพอสมควร แม้อุณหภูมิกลางวันจะสูงกว่า 22 องศาเซลเซียส ยังสามารถติดผลได้ แต่ถ้าอุณหภูมิกลางวันสูงกว่า 35 องศาเซลเซียส ดอกมักจะร่วงและติดผลได้ยาก

สภาพอากาศในภาคกลางและปัญหาการปลูกรมะเขือเทศในฤดูกาลต่างๆ

ภาคกลาง ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนเป็นต้นไป โดยมีฝนตกหนักในเดือนกันยายนและตุลาคม บางปีอาจเลยไปถึงกลางเดือนพฤศจิกายน ช่วงที่อุณหภูมิลดลงต่ำสุดอยู่ระหว่างเดือนธันวาคมถึงมกราคม แต่ช่วงที่มีอุณหภูมิต่ำกว่า 20 องศาเซลเซียสค่อนข้างสั้นมาก ฤดูร้อนอยู่ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงพฤษภาคม โดยเดือนเมษายนจะมีอุณหภูมิสูงที่สุดประมาณ 35-38 องศาเซลเซียส จึงเห็นได้ว่าช่วงที่ปลูกรมะเขือเทศได้ง่ายที่สุด และให้ผลผลิตสูงที่สุดมีเพียงช่วงสั้นๆ ในฤดูหนาว โดยหยุดเมล็ดในราวปลายเดือนกันยายนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน ซึ่งช่วงออกดอกของมะเขือเทศจะอยู่ในช่วงที่อุณหภูมิต่ำที่สุดของปี ทำให้ไม่มีปัญหาเรื่องการไม่ติดผลและสภาพอากาศในเดือนธันวาคม มกราคม ค่อนข้างแห้ง ศัตรูพืชน้อยกว่าฤดูอื่นๆ ส่วนการปลูกรมะเขือเทศในช่วงฤดูร้อนควรหลีกเลี่ยงการหยุดเมล็ดในเดือนมกราคมถึงกลางเดือนมีนาคม เพราะช่วงออกดอกจะไปตรงกับช่วงสภาพอากาศที่ร้อนกว่า 35 องศาเซลเซียส ของเดือนเมษายน ดอกจะร่วงมาก อาหารที่สร้างได้ถูกใช้ไปในการหายใจจนหมด การฉีดฮอร์โมนช่วยติดผลมักได้ผลไม่ค่อยดีนัก เพราะผลที่ติดได้ รูปร่างอาจไม่สมบูรณ์พอที่จะส่งตลาด เกิดผลบิดเบี้ยวผิดรูปร่างเป็นเปอร์เซ็นต์สูง การปลูกรมะเขือเทศในฤดูฝนจะต้องหาวิธีระบายน้ำออกจากแปลงปลูกให้เร็วที่สุด ใช้ฮอร์โมนช่วยติดผล เพราะสภาพอากาศยังคงมีอุณหภูมิสูงกว่าที่มะเขือเทศจะติดผลได้ดี พยายามทำให้แปลงปลูกโปร่ง โล่ง ระบายอากาศดี เพื่อลดปัญหาเรื่องโรคทั้งทางใบและทางราก

แนวทางปฏิบัติ

1. การเตรียมดิน

- ไถ พรวน ตากแดด อย่างน้อย 7-10 วัน เพื่อฆ่าเชื้อโรค

- ใส่อินทรีย์วัตถุ 1,000-2,000 กก./ไร่ โดยรองกันหลุมและโรยบริเวณผิวหน้าดิน จุดประสงค์เพื่อให้อินทรีย์วัตถุเป็นอาหารของจุลินทรีย์ และเป็นแหล่งให้ธาตุอาหารรองแก่มะเขือเทศ

- ฤดูฝน ยกแปลงปลูกให้สูงที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้รากมะเขือเทศมีบริเวณที่แห้งมากและเร็วที่สุดหลังจากฝนตกหรือขณะที่ฝนตกต่อเนื่องหลายวัน และอาจต้องขยายระยะระหว่างแถวให้กว้างขึ้นเพื่อจะได้มีดินมากพอสำหรับตั้งแปลงปลูกให้สูงตามต้องการ

2. การปลูก หยุดเมล็ดลงแปลงปลูก และเมื่อเมล็ดงอกแล้วจัดระยะระหว่างต้นห่างกันอย่างน้อย 20-30 เซนติเมตร การปลูกโดยใช้ระยะปลูกแคบ 5- 10 เซนติเมตรทำให้พุ่มแน่น แย่งอาหารกันเอง ใบบังแสง อับลมถ่ายเทอากาศไม่สะดวก เกิดโรคแล้วควบคุมยาก (ในวันเดียวกับที่หยุดเมล็ดลงแปลงปลูก สามารถเตรียมต้นกล้าสำหรับย้ายซ่อมโดยหยุดเมล็ดลงในถาดเพาะ 104 ช่องประมาณ 2-5 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนต้นที่ปลูกทั้งหมด จะช่วยให้ต้นมะเขือเทศที่ย้ายซ่อมเติบโตทันกัน)

3. การเพิ่มการติดผล

- ระยะก่อนออกดอก บำรุงต้นมะเขือเทศไม่ให้เติบโตทางลำต้นใบมากเกินไป โดยสังเกต กิ่งใบไม่ยืดยาวหรือฉ่ำน้ำ ก้านช่อดอก ก้านดอก และดอกมีขนาดใหญ่ไม่เรียวเล็ก การเติบโตทางลำต้นใบมาก

เกินไปเกิดจากสาเหตุต้นมะเขือเทศได้รับธาตุไนโตรเจนมาก แสงแดดน้อย หรือธาตุโปแตสเซียมน้อยเกินไป การได้ไนโตรเจนมากเกินไปทำให้ดอกร่วงไม่ติดผลและมักเกิดโรคกันเน่าที่ผลมากขึ้น การปรับสมดุลของธาตุอาหารทำได้โดยปรับสูตรปุ๋ยให้มีโปแตสเซียมมากขึ้นและให้น้ำน้อยลง

- ฉีดพ่นด้วยฮอร์โมนช่วยในการติดผล เช่น 4-CPA ความเข้มข้น 25-50 ppm. ฮอร์โมน 4-CPA จะเป็นพิษต่อใบทำให้ใบหด ย่น ผิดรูปร่าง โดยเฉพาะสภาพอากาศร้อนจะทำให้เป็นพิษมากขึ้น จึงควรฉีดในช่วงเย็นใกล้ค่ำ ควรฉีดน้อยครั้งเพราะการฉีดบ่อยจะยิ่งทำให้ใบเสียรูปร่างมากขึ้น เลือกฉีดในช่วงที่มีดอกบานมากๆ และใช้อัตราความเข้มข้นต่ำ

- ระยะติดผล บำรุงต้นมะเขือเทศให้สมบูรณ์ โดยอาจให้ปุ๋ยทางใบเสริม เพื่อให้ต้นมะเขือเทศสมบูรณ์ มีอาหารเพียงพอที่จะส่งไปเลี้ยงผลที่ติดให้เติบโตได้อย่างสมบูรณ์ มิฉะนั้นผลที่ติดจะเติบโตได้ไม่ดี ผลอาจเล็กเกินไปหรือบิดเบี้ยวผิดรูปร่าง ไม่สามารถส่งขายได้เช่นกัน

4. ลดการแตกของผล

- รักษาความชื้นในแปลงปลูกให้สม่ำเสมอโดยให้น้ำบ่อยครั้งๆละไม่มาก
- ฉีดพ่นแคลเซียม โบรอน โดยฉีดให้ถูกผลอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพราะแคลเซียมเป็นธาตุที่พืชต้องการมากและเป็นองค์ประกอบของเซลล์ทำให้ผนังเซลล์แข็งแรง ประสิทธิภาพจะเคลื่อนย้ายจากดินจากรากสู่ผลได้ดีกว่าการให้แคลเซียมทางใบ จึงควรตรวจสอบสภาพดินด้วยว่าดินเป็นกรดหรือด่าง และมีแคลเซียมเพียงพอหรือไม่ ถ้าดินเป็นกรดควรใส่ปูนตั้งแต่ตอนเตรียมดิน

5. การป้องกันโรคโดยวิธีเขตกรรม

- ตากดิน 7-10 วันก่อนปลูก
- พยายามทำให้แปลงปลูกมีการระบายอากาศได้ดีที่สุดโดย
 - ปรับแนวปลูกหรือแถวปลูกไม่ให้ขวางทางลม
 - ปลูกให้มีระยะห่างพอเหมาะไม่แน่นทึบเกินไป
 - ตัดแต่งกิ่ง ใบ ด้านล่างออกบ้างเพื่อไม่ให้สะสมความชื้นและโรค
- ตรวจแปลงบ่อยๆ และพิกุลพลาสติกด้านล่างแปลงด้วยทุกครั้ง เมื่อพบใบเป็นโรคหรือต้นเป็นโรคให้เก็บใส่ถุงดำนำออกจากแปลง
- ไม่ทิ้งเศษ ใบ กิ่ง ต้น และผลเป็นโรคไว้ในแปลงปลูก ควรเผาทำลายนอกแปลง
- ใช้หลายๆวิธีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ระลึกเสมอว่าวิธีใดวิธีหนึ่งมักไม่เพียงพอในการป้องกันแม้จะใช้สารเคมีก็ตาม

